

Departementet for Familie, Ligestilling,
Sociale Anliggender og Justitsvæsen
Postboks 260
3900 Nuuk

København, 1. juli, 2016

Høring vedr. forslag til Inatsisartutlov om støtte til børn

I egenskab af vores rolle som fagforening for grønlandske og danske psykologer afgiver vi hermed et høringssvar på forslaget om Inatsisartutlov om støtte til børn.

Overordnet mener Dansk Psykolog Forening, at lovforslagets hensigt om at styrke sagsbehandlingen og børns rettigheder er væsentligt og positivt.

Psykologforeningen ser det som hensigtsmæssigt, at den nye retningslinje har fokus på forebyggelse og tidlig indsats, hvilket på sigt bør medvirke til færre anbringelser uden for hjemmet, og en styrkelse af familierne, samt understøtte det helt overordnede formål, at færre børn vokser op under vilkår, som belaster deres udvikling.

Overordnede anbefalinger:

- Det er positivt at lovforslaget introducerer og tydeliggør flere og bedre støttemuligheder for barnet, den unge og de vordende forældre. Det er helt afgørende, at barnets behov ikke defineres ud fra hvilke aktuelle tilbud, der er til rådighed, men i stedet baserer sig på en højt kvalificeret faglig udredning af barnets tilstand og kontekst.
- I sager om anbringelser og andre indgribende foranstaltninger anbefaler DP at der altid indgår en psykologisk undersøgelse af barnet, samt at en psykolog er med til at vurdere, hvilken foranstaltning, der bedst muligt understøtter barnets udvikling.
- Psykologer kan med fordel tænkes ind i ft. undervisning og supervision af personalet i socialforvaltningerne, således at der både sker videndeling og faglig udvikling i forbindelse med sagsbehandlingen.
- Beslutningen om at iværksætte forebyggelse eller anbringelse bør bero på en individuel vurdering af hvad der bedst understøtter barnet i den konkrete sag.
- Psykologforeningen støtter op om forslaget om, at den socialfaglige undersøgelse skal resultere i en begrundet skriftlig handleplan om hvilke(n) type(r) af støtte der skal iværksættes, men at denne dog ikke kan gennemføres uden en parallel psykologisk undersøgelse af barnet i sager, hvor indgribende foranstaltninger overvejes.
- Der er et uforløst potentiale for en psykologfaglig indsats i det forebyggende arbejde. Således kan både forældre og barn have gavn af psykologisk intervention med henblik på at undgå de mest indgribende foranstaltninger samt at forebygge udvikling af alvorlige mistrivsel og patologi.

- Styrkelsen af børns rettigheder gennem en tydelig sociallovgivning er vigtig og hensigtsmæssig.
- Det bør sikres, at fagprofessionelle på tværs af forvaltninger og institutioner samarbejder om indsatsen, så man undgår de problematiske sektor- og institutionsovergange, som man kender det fra Danmark.

Undersøgelse af børns trivsel i Grønland

Det grønlandske landsstyre udførte i 2008 i samarbejde med SFI (Det Nationale Forskningscenter for Velværd) en kortlægning af 0-14 årige børn og deres familiers trivsel. Rapporten "Børn i Grønland. En kortlægning af 0-14 åriges og familiers trivsel¹" viste, at der var bemærkelsesværdig stor forskel på andelen af familier, der havde modtaget hjælp fra socialforvaltningen på grund af vanskeligheder relateret til barnet, i forskellige dele af landet. Der var store forskelle på levevilkår, og i alle dele af landet havde færre familier modtaget hjælp, end hvad man kunne have forventet ud fra tallene om omsorgssvigt (også kortlagt i undersøgelsen).

Rapporten anbefaler, at der igangsættes et langsigtet arbejde med at tydeliggøre hvilke forhold hos familierne eller børnene, man skal være særlig opmærksom på, og hvilke handlinger der kan forventes udført over for familier, hvor der er risiko for at børn omsorgssviges. Med tanke på at det ikke er i alle byer, at der er uddannet personale i socialforvaltningerne anbefaler rapporten også, at igangsætte egentlig uddannelse og supervision til de ansatte på socialforvaltningerne, så de kan handle adækvat når børn er i risiko for omsorgssvigt.

I forlængelse af rapportens anbefalinger, anser Psykologforeningen det for hensigtsmæssigt, at det nye lovforslag introducerer og italesætter flere og bedre støttemuligheder til både barnet, den unge og de vordende forældre, således at det bliver tydeligere hvilke muligheder for støtte der kan sættes ind med. I sager om tvangsanbringelse, anbringelse og anden indgribende foranstaltning i Danmark anbefaler Psykologforeningen generelt, at der altid bør indgå en psykologisk undersøgelse af barnet, som en del af den børnefaglige undersøgelse. Hvis der skal foretages en vurdering af, om allerede eksisterende akter kan erstatte en undersøgelse, bør vurderingen foretages af en psykolog med kendskab til den metodik, som sådanne undersøgelser indebærer. Endelig anbefales det, at der bør være psykologer med til at vurdere, om barnets behov imødekommes af den valgte foranstaltning i forbindelse med anbringelse af et barn eller en ung, samt i opfølgende vurderinger af, om foranstaltningen har den ønskede effekt på barnets udvikling.

Psykologforeningen er bekendt med, at der i praksis er uenighed om, hvem der skal foretage de psykologiske undersøgelser. Dette kan med fordel afklares. Det skal hertil bemærkes, at alene psykologer må anvende A-klassificerede testbatterier.

---

¹ Børn i Grønland. En kortlægning af 0-14 årige børn og familiers trivsel. SFI (2008) <http://mio.gl/wp-content/uploads/2015/03/SFI-B%C3%B8rn-i-Gr%C3%B8nland-0-14-DAN.pdf>

Med tanke på manglen på ressourcer og/eller specialiseret personale på socialområdet, som nævnt både i SFI rapporten fra 2008 og i den nyere tilsynsrapport fra Tasiilaq i Østgrønland², kan psykologer, i det omfang de ikke kan inddrages direkte i sagsbehandlingen, med fordel fremadrettet tænkes ind som et led i en opkvalificering og supervision af nuværende og fremtidigt personale.

Kommunale indsatser overfor udsatte unge i Danmark

Dansk Psykolog Forening anbefaler, at beslutningen om at sætte ind med enten forebyggelse eller anbringelse altid bør bero på en individuel vurdering af, hvad der bedst understøtter barnet i den konkrete sag. I forlængelse af dette støtter foreningen op om den nye lov om støtte til børns forslag om, at den socialfaglige undersøgelse skal resultere i en begrundet skriftlig handleplan om hvilke(n) type(r) af støtte der skal iværksættes.

I 2010 udførte SFI en undersøgelse af danske kommuners forebyggende indsats overfor udsatte unge i alderen 14-16 år. Undersøgelsen konkluderede bl.a. at forebyggende foranstaltninger og anbringelser ikke altid kan erstatte hinanden, men at de har hver deres styrker og svagheder. I den specifikke undersøgelse viste det sig anbringelse generelt er bedre end forebyggende foranstaltninger i eget miljø til at reducere og forebygge misbrugsproblemer, samt at det for de hårdest ramte unge er med til at reducere konflikter med forældre/søskende, at få den unge tilbage i skole, i uddannelse eller arbejde og at sikre støtte og opmærksomhed i forhold til den unges skolegang.

Omvendt er forebyggende foranstaltninger generelt bedre end anbringelse til at reducere og forebygge sociale relationsproblemer, udadreagerende adfærd og tilstedeværelsen af dysfunktionalitet i familien, herunder også fysisk og psykisk mishandling. Forskellen forklares ved at anbringelse modsat fx familiebehandling har mere fokus på den unge og ikke på familien som helhed³.

Foranstaltninger til børn

Psykologforeningen anser det som nævnt for hensigtsmæssigt, at lovforslaget introducerer flere og bedre støttemuligheder til både barnet, den unge og de vordende forældre.

Rapporten fra det grønlandske Landsstyre og SFI fra 2008 viste at den tilbudte hjælp i langt de fleste tilfælde bestod af samtaler med ansatte på skolen. 8 pct. af børnene med psykosociale problemer i skolen havde fået hjælp fra en psykolog, 3 pct. havde fået hjælp fra en ansat i socialforvaltningen, og 5 pct. har fået anden form for hjælp. De øvrige børn (og deres forældre) havde i de fleste tilfælde haft mulighed for at tale med en lærer eller en anden person på skolen om problemerne.

Hvad angår effekten af specifikke forebyggende foranstaltninger pegede SFI-undersøgelsen af kommunale forebyggende indsatser til unge i Danmark på, at individuelle psykologsamtaler var bedre end andre fore-

---

² Tilsynsrapport fra Departementet for Sociale Anliggender, Departementet for Familier, Ligestilling, Justitsvæsen og Sociale Anliggender. Rapporten viste bl.a. at der kun var tre lokale ansatte fra Kommuneqarfik Sermersooq til at håndtere hele 520 socialsager.

³ SFI rapport (2010): Effekten af kommunernes forebyggende foranstaltninger for unge. Forebyggende foranstaltninger i eget miljø sammenlignet med anbringelse uden for hjemmet - See more at: http://gl.sfi.dk/resum%C3%A9_effekten_af_kommunernes_forebyggende_foranstalt%C2%ACninger_for_unge-7527.aspx#sthash.BNxNlgEE.dpuf

byggende foranstaltninger til at reducere og forebygge unges psykiske såvel som fysiske sygdom og problemer, selvskadende adfærd og konflikter med forældre og søskende, mens en kontaktpersonordning var signifikant bedre end andre forebyggende foranstaltninger til at give de unge en voksenkontakt og dermed sikre et støttende voksenetværk.

Samlet set vurderer Dansk Psykolog Forening at lovforslagets overordnede fokus på, i henhold til Børnekonventionen, at styrke børns rettigheder igennem en stærk og tydelig sociallovgivning, er vigtigt og hensigtsmæssigt. Foreningen vurderer endvidere, i henhold til ovenstående undersøgelse og anbefalinger, at der er et uforløst potentiale for en større psykologfaglig indsats i den forebyggende indsats.

Med venlig hilsen
Dansk Psykolog Forening

Eva Secher Mathiasen
Formand, Dansk Psykolog Forening

